

PLASTİK SANATLAR >>>

Önce
mekan,
sonra
hikaye

36

35 yaşındaki ABD'li fotoğraf sanatçısı Ryan Schude, tiyatro sahnelerini andıran fotoğraflarında kafasındaki hikayeleri anlatmaya çalışıyor.

ABD'li fotoğraf sanatçısı Ryan Schude, "Yaşayan Resimler" adlı sergisinde izleyicileri ince düşünülmüş bir fotoğraf yolculuğuna davet ediyor. Sanatçı, "Bana mekanlar ilham veriyor," diyor.

HÜLYA AVTAN
hulyavtan@gmail.com

Biraz mizah, biraz tekinsizlik, biraz da gizem... Ryan Schude'nin "Tableaux Vivants" ya da Türkçe mealiyle "Yaşayan Resimler"inde tek bir görsel üzerinden pek çok hikaye anlatıldığını söyleyebiliriz. ABD'li sanatçı her karakterin düşünülerek yerleştirildiği ve izleyiciye kafasında hikayeler yazdıran bu karelerinde, set tasarımları, kostüm ve oyunculuklarıyla bütünlük yaratmayı amaçlıyor. Sergide yer alan 10 fotoğraflık ilk seride, izleyicide hayal kırıklıkları, mizah, gizem, anlaşmazlık duyguların yaratılması amaçlanıyor. Diğer beş fotoğrafta ise, Ryan Schude'nin ailevi tecrübelerinden esinleniliyor. Bu seri, sanatçının kız kardeşinin boşanması sonrası yalnız bir anne olarak aileyi idame ettirmesindeki zorluğu anlatırken izleyici-

ye yarı kurgu yarı gerçek hikayeler sunmuş oluyor. Schude ile Galeri x-ist'te yer alan sergi vesilesiyle fotoğraflarını ve ilham kaynaklarını konuştuk.

Fotoğraf çekme sürecinizi konuşarak başlayalım.

Fotoğraf çekmeden önce çoğu kez, önce fotoğraf çekeceğim mekanı ve çevreyi görür, ilham alırım. Eğer o mekan bana güzel geliyorsa; o mekana uygun hikaye yazarım. Bu yüzden önce orada fotoğraf çekebileceğimden emin olmam gerekiyor. Hikayeyi geliştirdiğimde de süreç yavaşça gelişmeye başlar. Sergideki fotoğraflarımdan biri göl kıyısında mesela. National Park civarındaki evlerle ilgili araştırma yapıyordum, sonra yolculuğum sırasında burayı keşfettim. Ve bu bana potansiyel bir hikayeyi gösterdi. Orada uzunca bir düşünme sü-

Ryan Schude'nin "At the Inn" adlı fotoğraf çalışması (Dan Busta işbirliğiyle), 2011.

Ryan Schude'nin "Tunnel Log" adlı fotoğraf çalışması, Sequoia National Park, 2014.

reci oluştu. Hangi karakterler olacak, ne yapıyor olabilirler, ne giyebilirler... Her şey bir çeşit plan, tabii ki de birtakım şeyler değişebiliyor ama pek çok şey önceden belirlenmiş oluyor.

'Hikaye'nin sizin için önemi nedir?

Fotoğraf çekme sürecimde fotoğrafın parçalarının nasıl görüldüğü ile nasıl bir hikaye anlatabileceğim meseleleri yarı yarıya etkili oluyor benim için. Bazen de kafamda bir hikaye oluyor ve sonra bunu fotoğrafta nasıl yapabilirim, diye düşünüyorum. Ama bu bir denge. Kompozisyon oluştururken benim için şöyle bir şey var, eğer bir şey iyi görünüyorsa bir hikaye anlatabilir.

Aynı zamanda yazı yazıyor musunuz peki?

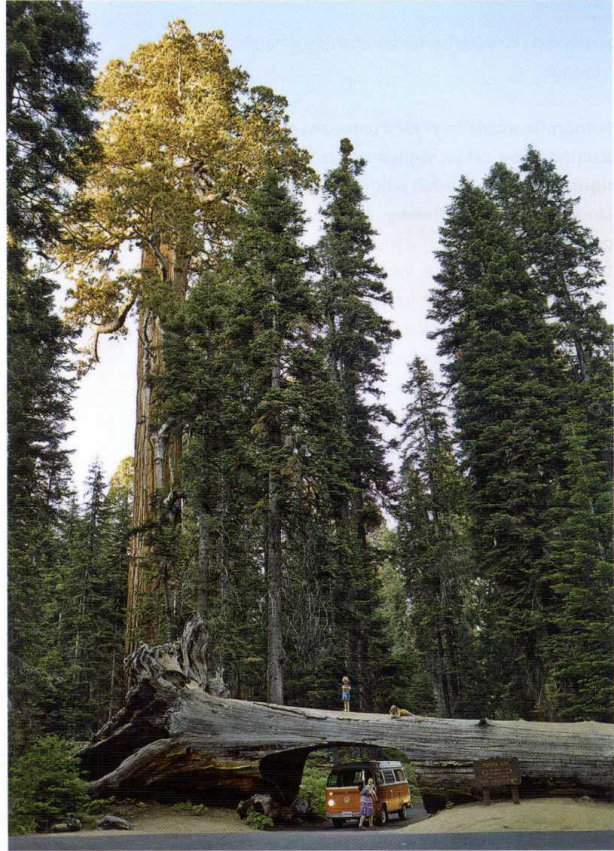
Tabii. Bunları fotoğrafla birlikte sergilemeye ihtiyaç duymuyorum fakat, her karakterin nasıl olması gerektiği, ne yaptığı, fotoğraftaki rolleri, fotoğraftaki diğer insanlarla ilişkilerini yazıyorum aslında. Ama bunlar tam anlamıyla bir kısa hikaye gibi değil, bir çeşit sinopsis gibi.

Hangi duygular, ifadeler ya da görüntüler sizi etkiler?

Çoğu zaman mizahi, eğlenceli ama aynı zamanda karanlık ya da biraz tuhaf görüntüler. Bunların fotoğrafa yansımaları herkese hitap etmeyebilir, yadırgayabilirsiniz ya da hiçbir şey hissettirmeyebilir. İlla bir anlam ifade etmesi gerekmiyor aslında.

Fotoğraflarınız aynı zamanda hareketliymiş izlenimi uyandırıyor.

Evet, pek çok defa amacım fotoğrafa bakan kişiye 'Bir sonraki anda ne olacak?' ya da 'Öncesinde ne olmuştu?' sorularını

Ryan Schude'nin "After Party" (Parti Sonrası) adlı fotoğraf çalışması (Justin Bettman işbirliğiyle), 2010.

38

sordurmak. Fotoğraflarımın durağan değil hareketli olmalarını istiyorum.

Fotoğraflarınızda belli bir kompozisyon oluyor ve onun üzerinden bir çekim yapıyorsunuz. Doğaçlamanın biraz dışında bu. Öte yandan pek çok fotoğrafçı spontane çekimler yapmayı tercih eder. Bu noktada nasıl bir yorum getirirsiniz?

Okul yıllarımdan bu yana fotoğraf çekiyorum, o dönemde sokaklarda spontane çekimler de yapmam gerekiyordu. Fakat doğru zamanı gerçek hayatın içinde yakalamak meselesi çok zor ve ben bunda hiçbir zaman iyi olmadım. İnsanlar fotoğraflarının çekildiğini bilmezken fotoğraflarını çekmek istemiyordum. Elimde kamera olduğunda kendilerini iyi hissetmediklerini seziyordum, bu beni mutlu etmiyordu. Bu kendimi güvensiz hissetmeme de neden oluyordu. Çünkü her şeyi kontrol edemiyordum. Fakat kesin zamanı kompozisyon üzerinden yaratabiliyorum. Bu noktada gerçek gibi görünmesi ile kurgu olması arasındaki bağı kurduğunuz zaman görüntülerin de daha gerçekçi olabileceğini düşünüyorum.

Hangi yazar ve yönetmenler sizi etkiliyor?

Wes Anderson ve David Lynch bilhassa ve Paul Thomas Anderson. Yazarlardan Fitzgerald, Cara Black, Dave Eggers. Ne kadar çok kitap ya da görüntüden etkilenmiş olabileceğimi tahmin edemiyorum hatta pek çoğu doğrudan olmayan şekilde etkiliyor sanırım ama gördüğüm pek çok görüntü ya da fotoğrafın da beni etkilediğine eminim. David LaChapelle, Tarantino'yu da eklemem gerek. Böyle uzunca bir liste yapabilirim.

Milliyet SANAT | KASIM 2014

AİLESİNİ FOTOĞRAFLARINDA KULLANDI

Bu sergideki bir seri fotoğrafta kız kardeşinizin boşanması ile ilgili bir etki de varmış, ailenin ve kişisel tecrübelerin sizin için önemi nedir?

Seride çocuklarıyla birlikte yolculuğa çıkan tek başına bir kadın hikayesi anlatmak istemişim. Ama insanları da farklı şekilde kullanmak istiyordum, yani Los Angeles'tan oyuncuları alıp beş saatlik yolculukla bu yerlere getirip haftalar geçirtmekte ise gerçek bir aileyi kullanmak daha makul geldi. Tek problem oyuncu olmamalarıydı, haliyle uzunca bir süre rahatsız hissettiler karşımda fotoğrafları çekilirken, ama aileyle böyle bir deneyim yaşamak, fotoğraf çekme deneyimi kadar önemliydi bence. O dönemde kız kardeşimin boşandığını bilmiyorduk hatta. Bu planın bir parçası değildi. Bunu öğrendikten sonra her şey daha da kötüye gitti ve "Bunu yapmak zorunda değilsin, başka birini bulabilirim," dedim. Fakat gerçekten uzaklaşmaya ve bu tarz bir şey yapmaya ihtiyacı vardı ve yapmak istedi. Bunu ummuyordum elbette ama işin aslı bu özel bir şeye de dönüştü. Zor bir süreçti, fakat aynı zamanda muhteşemdi. Bilmiyorum, bunun gerçeğe dönüşmüş olmasından dolayı hâlâ biraz tuhaf hissediyorum. Fakat genel olarak, bu seri aileyle ilgili pek çok şey söylüyor. Ben aynı zamanda erkek kardeşimle de sık çalışırım. Aileyle oldukça yakınızdır ve bu da tüm sürecin bir parçası zaten.

Peki fotoğraf çekerken obsesif olduğunuzu söyleyebileceğiniz bir temel element var mı?

Sanırım mekan. Aynı zamanda renkler. Her şey 'harikalar diyarı'ymış gibi gözükmeli. Tabi ki hikaye de en önemli şeylerden biri. Hareket, mizah bunların hepsi içerilmesi gereken şeyler diye düşünüyorum. **MS**

Galeri x-ist / (0212) 291 77 84 / Bitiş tarihi: 16 Kasım 2014